

Llatí Medieval

Codi: 100332

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500241 Arqueologia	OT	3	0
2500241 Arqueologia	OT	4	0
2500243 Estudis clàssics	OT	3	0
2500243 Estudis clàssics	OT	4	0
2500501 Història	OT	4	0

Professor de contacte

Nom: Cándida Ferrero Hernández

Correu electrònic: Candida.Ferrero@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

Coneixements bàsics de la morfologia i sintaxi llatines.

Objectius

L'objectiu fonamental de l'assignatura Llatí Medieval és proporcionar mecanismes elementals per a la lectura i comprensió de texts llatins medievals, tot donant una perspectiva de la producció textual i de la seva rellevància per entendre la llarga etapa cronològica que compren el món medieval. Els objectius formatius, que pretén, són els següents:

- 1) Adquisició d'un bagatge cultural que permeti distingir el concepte de llatí medieval en relació al llatí clàssic.
- 2) Valoració de la nova tipologia de textos que ofereix el món medieval i la seva transmissió.
- 3) Lectura i comentari de textos seleccionats que ofereixin exemples rellevants del fet històric i cultural de l'espai medieval.
- 4) Familiarització amb repertoris bibliogràfics, lèxics, bases de dades i recursos digitals.

Competències

Arqueologia

- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.

- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'indole social, científica o ètica.

Estudis clàssics

- Aplicar els coneixements gramaticals adquirits a l'anàlisi i la comprensió dels textos grecs i llatins.

Història

- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.

Resultats d'aprenentatge

1. Aplicar els coneixements gramaticals adquirits a l'anàlisi i la comprensió de textos llatins
2. Aplicar els coneixements gramaticals adquirits a l'anàlisi i la comprensió de textos llatins.
3. Aplicar l'anàlisi morfosintàctica a la lectura de textos llatins, identificant, si escau, les característiques pròpies del gènere literari o de la variant lingüística corresponent.
4. Aplicar l'anàlisi morfosintàctica a la lectura de textos llatins, identificant, si escau, les característiques pròpies del gènere literari o de la variant lingüística corresponents.
5. Aplicar les tècniques que permeten una comprensió ràpida i global del text llatí.
6. Examinar un passatge literari mediollatí i connectar-lo amb les característiques pròpies del llatí medieval.

Continguts

Llengua

I. El llatí medieval

Definició i cronologia

Característiques lingüístiques del llatí medieval

II. Modalitats del llatí medieval.

El llatí de Cancelleria i documentació notarial

El llatí literari:

. Poesia.

. Prosa.

III. El llatí llengua de traducció a l'edat mitjana.

IV. El llatí de la prosa científica.

Literatura

I. Característiques: innovacions i reinterpretacions de la tradició llatina clàssica.

II. Poesia

. Poesia religiosa.

. Poesia profana.

III. Prosa literària

. Hagiografia

. Sermons

. Coleccions de miracula

. Cròniques

IV. Prosa Científica:

. Tractats

. Summae

. Enciclopèdies

V. Traduccions.

. Textos religiosos

. Textos científics

VI. Literatura llatina medieval a Catalunya: els monestirs centres de cultura.

VII. Literatura de controvèrsia islamojueucristiana

Metodologia

Aquesta assignatura és presencial i pràctica. La professora dedicarà temps a:

1. Acompanyar els estudiants en la lectura i comentari de la selecció de textos proposada. 2. Proporcionar als estudiants els complements filològics que completin la comprensió del text. 3. Corregir els errors en el treball de classe, individualment o en grup. 4. Donar eines per a l'estudi dels aspectes relatius a la tradició anterior i posterior dels textos objecte d'estudi.

Al seu torn, els estudiants s'hauran de responsabilitzar de treballar en la lectura i comentari dels textos proposats i presentar-los a classe diàriament.

En relació a les activitats supervisades, l'estudiantat haurà de demostrar l'assoliment de conceptes teòrics i les habilitats adquirides en la pràctica de la lectura dels textos, a través de lliuraments periòdics d'exercicis i comentaris proposats. Tanmateix, haurà de seguir la tutorització a fi de preparar un treball que exposarà a classe.

Pel que fa a les activitats autònomes, serà imprescindible la recerca i gestió de la informació adequada a partir de les pautes donades a les classes i de les consultes presencials o través del CV. També hom haurà de fer un treball continuat dels textos assignats a fi d'aplicar els coneixements adquirits i familiaritzar-se amb els instruments i el mètode filològic.

Totes les activitats seran qualificades i l'estudiantat haurà de demostrar: 1) Coneixement de la matèria. 2) Capacitat de transferir els coneixements adquirits. 3) Comprensió del sentit d'un text, similar als treballats a classe. 4) Comentari filològic del text.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Explicació teòrica dels conceptes objectes d'estudi	25	1	1, 2, 3, 4, 5, 6

Lectura i anàlisi de textos	30	1,2	1, 2, 3, 4, 5, 6
Tipus: Supervisades			
Exercicis de control a l'aula	8	0,32	1, 2, 3, 4, 5, 6
Tipus: Autònomes			
Estudi i recerca sobre llengua i literatura llatina medieval	30	1,2	1, 2, 3, 4, 5, 6
Lectura i preparació dels exercicis i dels textos proposats.	50	2	1, 2, 3, 4, 5, 6

Avaluació

L'avaluació de l'estudiantat es farà a partir de les següents evidències: 1) Resolució d'exercicis. Regularment, l'estudiant haurà de resoldre per escrit exercicis breus o de respondre qüestions, en què demostrï la comprensió i aplicació dels continguts explicats a les classes presencials.(30%). 2. Un treball de curs, tutoritzat que haurà de defensar oralment i per escrit (20 %). 3. Resolució de 2 exercicis finals: 3a. Traducció i comentari d'un text vist dels autors treballats al curs (30%). 3b. Redacció d'un tema del programa del curs, a partir d'un text (20%).

Per aprovar l'assignatura cal acreditar una nota d'almenys 5 punts, tot sumant els quatre apartats (1, 2, 3a i 3b), i sempre que a cada part s'hagi obtingut un 4. En cas que no s'arribi a aquesta nota, l'estudiantat pot presentar-se a l'examen de reavaluació convocat per la Facultat. Constarà com a NO AVALUAT l'estudiantat que no hagi aportat més de 2 evidències avaluables.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Redacció d'un tema del programa del curs, a partir d'un text	20%	1,5	0,06	1, 2, 3, 4, 5, 6
Activitats presencials i participació discussió a l'aula	30%	2	0,08	1, 2, 3, 4, 5, 6
Traducció i comentari d'un text vist dels autors del curs	30%	2	0,08	1, 2, 3, 4, 5, 6
Treball tutoritzat de curs	20%	1,5	0,06	4, 5, 6

Bibliografia

1. 1. ANTOLOGIES DE TEXTOS

FONTAN, A-MOURE, A. (1987), Antología del latín medieval, Madrid.

MARTINEZ GAZQUEZ, J. -FLORIO, R. - FERRERO, C.- GARELLI, M. - ZAÍNA, E. (2006), Antologia del latin cristiano y Medieval. Introducción y Textos. Bahía Blanca.

1. 2. MANUALS

ALFONSI, L. (1972), La letteratura latina medievale, Florencia 1972.

BOURGAIN, P. (2005), Le latin médiéval, Turnhout.

LEONARDI, C. (2002), Letteratura Latina Medievale (secoli VI-XV), Firenze.

McGUIRE, R.P. (1964), Introduction to Mediaeval Latin Studies, Washington, 1964.

MOHRMANN, CH., Etudes sur le latin des chrétiens, Roma 1961-1977.

MOHRMANN, CH., Latin vulgaire, latin des chrétiens, latin medieval, París 1956.

NORBERG, D. (1968), Manuel pratique du latin medieval, París, 1968.

PALADINI, V., - DE MARCO, M. (1970), Lingua e letteratura mediolatina, Bologna.

1. 3. CONTEXT LITERARI I CULTURAL

AUERBACH, E. (1959), Lenguaje literario y público en la baja Latinidad y en la Edad Media, Barcelona, 1969.

CURTIUS, E. (1976), Literatura europea y Edad Media Latina , México.

HEXTER R.J. - TOWEDSEND, D. (eds.) (2012), The Oxford handbook of medieval Latin literature , Oxford - New York.

PAUL, J. (2003), Historia intelectual del occidente medieval, Madrid.

REYNOLDS, L. D.- WILSON, N. G. (1986), Copistas y filólogos, Madrid (capítols 3 i 4).

1. 4. CONTEXT LINGÜÍSTIC

(A més de les entrades anotades a manuals)

BASTARDAS, J. (1953), Particularidades sintácticas del latín medieval, Barcelona.

1. 5. REPERTORIS

CAVALLO, G. - LEONARDI, C. - MENESTÒ, E. (1992-1998), Lo spazio letterario del Medioevo, Roma (5 vols.)

LEONARDI, C., Medioevo Latino. Bolletino bibliografico della cultura europea dal secolo VI al XV (1989-), Spoleto.

MANITIUS, M. (1911-1931 [1973]), Geschichte der lateinischen Literatur des Mittelalters, Munich.

MANTELLO, F.A.C.-RIGG, A.G. (1996), Medieval Latin. An Introduction and bibliographical Guide. Washington .

1. 6. TRADUCCIONS

BRAGA, G. (1987): "Le prefazioni alle traduzioni dall'arabo nella Spagna del XII secolo: la valle dell'Ebro". La diffusione delle scienze islamiche nel medio evo europeo. Roma 323-353.

BURNETT, Ch.S.F. (1977), "A Group of Arabic-Latin Translators Working in Northern Spain in the Mid-12th Century". Journal of the R. Asiatic Society of Great Britain and Ireland. 62-108.

D'ALVERNY, M.-Th. (1982): "Translations and Translators", in BENSON, R.L. and CONSTABLE, G. (ed.) (1982): Renaissance and Renewal in the Twelfth Century. Cambridge-Massachusetts, Harvard Univ. Press, 421-462.

MARTÍNEZ GÁZQUEZ, J. (2016), The attitude of the Medieval Latin translators towards the Arabic sciences, Firenze.

MARTÍNEZ GÁZQUEZ, J. (1994), "Problemática de las traducciones latino-hispanas a finales del siglo XV", Università di Salerno, 81-95.

MARTÍNEZ GÁZQUEZ, J. (2003), "Las traducciones latinas medievales del Corán: Pedro el Venerable-Robert de Ketton, Marcos de Toledo y Juan de Segovia", Euphrosine 31, 491- 503.

MILLAS VALLICROSA, J.M. (1931), Assaig de les idees fisiques y matematiques, Barcelona.

1. 7. LÈXICS / GLOSSARIS

DU CANGE

<http://ducange.enc.sorbonne.fr/>

CORPUS DOCUMENTALE LATINUM CATALONIAE

<http://gmlc.imf.csic.es/codolcat/>